Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

20 май 2021 година*

„Преюдициално запитване — Държавни помощи — Селско стопанство — Унищожаване на животни, заразени с инфекциозни заболявания — Обезщетяване на животновъдите — Задължения за уведомяване и „standstill“ — Член 108, параграф 3 ДФЕС — Понятия „съществуваща помощ“ и „нова помощ“ — Регламент (ЕО) № 659/1999 — Освобождаване по категории помощи — Регламент (ЕС) № 702/2014 — Помощи de minimis — Регламент (ЕС) № 1408/2013“

По дело C-128/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Corte suprema di cassazione (Върховен касационен съд, Италия) с акт от 14 ноември 2018 г., постъпил в Съда на 18 февруари 2019 г., в рамките на производство по дело

Azienda Sanitaria Provinciale di Catania

срещу

Assessorato della Salute della Regione Siciliana,

при участието на:

AU,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: M. Vilaras, председател на състава, N. Piçarra (докладчик), D. Šváby, S. Rodin и K. Jürimäe, съдии,

генерален адвокат: E. Танчев,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за Azienda Sanitaria Provinciale di Catania, от A. Ravì, avvocato,

– за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от P. Garofoli, avvocato dello Stato,

* Език на производството: италиански.

– за Европейската комисия, от Цв. Георгиева и D. Recchia, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 17 декември 2020 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС.

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Azienda Sanitaria Provinciale di Catania (Здравна агенция на провинция Катания, Италия, наричана по-нататък „ASPC“) и Assessorato della Salute della Regione Siciliana (Съвет по здравеопазване на регион Сицилия, Италия) по повод на искане да се осъди първият посочен орган да заплати обезщетение в полза на AU, животновъд, който е бил принуден да унищожи животни, заразени с инфекциозни заболявания.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент (ЕО) № 659/1999

3 Член 1, буква б), подточка ii) и буква в) от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [108 ДФЕС] (ОВ L 83, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41) гласи:

„За целите на настоящия регламент:

[...]

б) „съществуваща помощ“ означава:
ii) разрешена помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които са били разрешени от Комисията или от Съвета;

[…]

в) „нова помощ“ означава всяка помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които не са съществуваща помощ, включително измененията на съществуваща помощ“.

Регламент (ЕО) № 794/2004

4 Член 4 от Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 година за прилагането [на] Регламент № 659/1999 (ОВ L 140, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 2, стр. 42) е озаглавен „Опростена процедура за уведомление при някои промени на съществуваща помощ“ и има следното съдържание:

„1. За целите на член 1, буква в) от Регламент […] № 659/1999 […] промяна на съществуваща помощ означава всякакво изменение, различно от промени от чисто формален или административен характер, което не оказва влияние върху оценката на съвместимостта на мярката за помощ с [вътрешния] пазар. Увеличение на първоначалния бюджет на дадена съществуваща схема за помощ до 20 % няма да се счита за промяна на съществуваща помощ.

2. Следните промени на съществуваща помощ трябва да бъдат съобщени на Комисията, като се използва опростената форма на уведомление, посочена в приложение II:

а) увеличение на бюджета на разрешена схема за помощ, което превишава 20 %;

б) удължаване на срока на съществуваща разрешена схема за помощ до най-много шест години, независимо дали това става със или отделно от увеличението на бюджета ѝ;

[…]“.

Регламент (ЕС) № 1408/2013

5 Съгласно член 3, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 [ДФЕС] към помощта de minimis в селскостопанския сектор (ОВ L 352, 2013 г., стр. 9):

„1. Приема се, че мерките за помощ не отговарят на всички критерии по член 107, параграф 1 от [ДФЕС] и следователно са освободени от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от [ДФЕС], ако изпълняват условията, посочени в настоящия регламент.

2. Общият размер на помощта *de minimis*, предоставяна във всяка държава членка на едно и също предприятие, не надхвърля 15 000 EUR за период от три бюджетни години“.

6 Член 7 от този регламент е озаглавен „Преходни разпоредби“ и параграф 1 от него предвижда:

„Регламентът се прилага за помощта, предоставена преди влизането му в сила, ако помощта изпълнява условията по този регламент. Всяка помощ, която не отговаря на тези условия, ще бъде преценявана от Комисията в съответствие с приложимите рамки, насоки, известия и уведомления“.

Регламент (ЕО) № 702/2014

7 В член 2, точки 12 и 29 от Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 година относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 [ДФЕС] (ОВ L 193, 2014 г., стр. 1), влязъл в сила на 1 юли 2014 г., се съдържат следните определения:

„(12) индивидуална помощ“ означава:

[…]

б) предоставяне на помощи на индивидуални бенефициери въз основа на схема за помощ;

[…]

(29) „дата на предоставяне на помощта“ означава датата, на която на бенефициера е предоставено законовото право за получаване на помощта съгласно приложимото национално законодателство“.

8 Член 3 от посочения регламент е озаглавен „Условия за освобождаване“ и гласи:

„Схемите за помощ, индивидуалните помощи, отпуснати по схеми за помощ, и помощите ad hoc са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграфи 2 или 3 [ДФЕС] и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 [ДФЕС], при условие че отговарят на всички условия, определени в глава I от настоящия регламент, както и на специфичните условия за съответната категория помощи, посочени в глава III от настоящия регламент“.

9 Що се отнася до условията, предвидени в глава I от Регламент № 702/2014, член 4 от него установява прагове на брутния еквивалент на безвъзмездна помощ, над които този регламент не се прилага за индивидуалните помощи, а членове 5 и 6 от посочения регламент предвиждат, че предпоставки за прилагането му са съответно прозрачността и стимулиращият ефект на помощта. Членове 9 и 10 от същия регламент се отнасят съответно до публикуването и информацията, както и до избягването на двойното публикуване.

10 Що се отнася до условията, предвидени в глава III от Регламент № 702/2014, член 26 от същия предвижда в параграфи 1 и 6:

„1. Помощта за [малки и средни предприятия (МСП)], извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, за разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните или нашествия на вредители по растенията, и помощта, предназначена да компенсира такива предприятия за загубите, причинени от тези болести по животните или нашествия на вредители по растенията, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) [ДФЕС] и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в параграфи 2—13 от настоящия член и в глава I.

[…]

6. Схемите за помощ се въвеждат в срок от три години от датата на възникване на разхода или загубата, причинен(а) от болестта по животните или нашествието на вредители по растенията.

Помощта се изплаща в срок от четири години от посочената дата“.

11 Член 51 от Регламент № 702/2014 е озаглавен „Преходни разпоредби“ и предвижда в параграф 1, че посоченият регламент се прилага „за индивидуална помощ, предоставена преди датата на неговото влизане в сила, ако въпросната индивидуална помощ изпълнява всички условия, определени в настоящия регламент, с изключение на членове 9 и 10“.

Италианското право

Регионален закон № 12/1989

12 Член 1 от Legge Regione Sicilia n. 12 – Interventi per favorire il risanamento e il reintegro degli allevamenti zootecnici colpiti dalla tubercolosi, dalla brucellosi e da altre malattie infettive e diffusive e contributi alle associazioni degli allevatori (Регионален закон на Сицилия № 12 за установяване на мерки за подпомагане на оздравяването и възстановяването на животновъдните стопанства, засегнати от туберкулоза, бруцелоза и други широко разпространени инфекциозни заболявания, и за предвиждане на вноски в сдруженията на животновъдите) от 5 юни 1989 г. (Gazetta ufficiale della Regione Sicilia, бр. 28 от 7 юни 1989 г.) (наричан по-нататък „Регионален закон № 12/1989“) гласи следното:

„1. За оздравяване на животновъдните стопанства за едър рогат добитък, засегнати от туберкулоза, бруцелоза и левкоза, както и на тези за овце и кози, засегнати от бруцелоза, в съответствие с [legge 9 giugno 1964, n. 615 (закон № 615 от 9 юни 1964 г.)] и с [leggi 23 gennaio 1968, n. 33 e n. 34 (закони № 33 и № 34 от 23 януари 1968 г.)], с последващите изменения и допълнения, на собствениците на едър рогат добитък, унищожен и/или умъртвен поради заразяване с туберкулоза, бруцелоза и левкоза, и на овце и кози, унищожени и/или умъртвени поради заразяване с бруцелоза, се предоставя допълнително обезщетение към обезщетението, предвидено в действащите национални разпоредби, в размера, посочен в приложената към настоящия закон таблица.

2. Assessore regionale per la sanità [(регионалният съветник по здравеопазване)] е длъжен ежегодно да коригира с декрет размера на допълнителното обезщетение, предвидено в Регионален закон № 12/1989 […], със същия процент като годишното увеличение на сумите, отпускани от държавата в тази област, в рамките на предвидените в настоящия закон бюджетни кредити.

[…]

4. За същите цели като посочените в предходните параграфи и с цел да се улесни прилагането на мерките по оздравяване на животновъдните стопанства, на свободно практикуващите ветеринарни лекари, на които е разрешено да извършват действията, посочени в министерски декрети от 1 юни 1968 г. и 3 юни 1968 г., се изплаща възнаграждение в размер на 2000 италиански лири (ITL) [(приблизително 1,03 EUR)], в допълнение към предвиденото от действащите национални разпоредби, за всяко проверено животно от едрия рогат добитък. Във всички случаи общото обезщетение не може да надвишава 3000 ITL [(приблизително 1,55 EUR)].

5. За целите на настоящия член се разрешават разходи в размер на 7 млрд. ITL [(приблизително 3 615 000 EUR)] за текущата финансова година и 6 млрд. ITL [(приблизително 3 099 000 EUR)] за всяка от финансовите 1990 г. и 1991 г.“.

Регионален закон № 40/1997

13 Съгласно член 11 от Legge Regione Sicilia n. 40 – Variazioni al bilancio della Regione ed al bilancio dell'Azienda delle foreschdemaniali della regione siciliana per l'anno finanziario 1997 — Assestamento. Modifica dell'articolo 49 della legge regionale 7 agosto 1997, n. 30 (Регионален закон на Сицилия № 40 за изменение на бюджета на региона и на бюджета на Сицилианската регионална агенция по обществените гори за финансовата 1997 г. — Изменение на член 49 от Регионален закон № 30 от 7 август 1997 г.) от 7 ноември 1997 г. (Gazetta ufficiale della Regione Sicilia, бр. 62 от 12 ноември 1997 г.) (наричан по-нататък „Регионален закон № 40/97“):

„За постигане на целите по член 1 от [Регионален закон № 12/1989], с последващите изменения и допълнения, се позволяват разходи в размер на 16 млрд. ITL [(приблизително 8 263 310 EUR)] за плащане на сумите, дължими от местните здравни служби в Сицилия на собствениците на животни, унищожени поради заразяване с туберкулоза, бруцелоза, левкоза и други широко разпространени инфекциозни заболявания в периода 1993 г., 1994 г., 1995 г., 1996 г. и 1997 г., както и за плащане на възнагражденията за същите години на свободно практикуващите ветеринарни лекари, участвали в дейностите по оздравяване“.

Регионален закон № 22/1999

14 Член 7 от Legge Regione Sicilia, n. 22 – Interventi urgenti per il settore agricolo (Регионален закон на Сицилия № 22 относно спешните мерки в селскостопанския сектор) от 28 септември 1999 г. (Gazetta ufficiale della Regione Sicilia, бр. 47 от 1 октомври 1999 г.) (наричан по-нататък „Регионален закон № 22/1999“) позволява „за финансовата 1999 г. разходи в размер на 20 милиарда ITL [(приблизително 10 329 138 EUR)] за целите по член 11 от Регионален закон № 40/1997“.

Регионален закон № 19/2005

15 Съгласно член 25, параграф 16 от Legge Regione Sicilia n. 19 – Misure finanziarie urgenti e variazioni al bilancio della Regione per l'esercizio finanziario 2005. Disposizioni varie (Регионален закон на Сицилия № 19 за установяване на спешни финансови мерки и за изменение на регионалния бюджет за финансовата 2005 г. Различни разпоредби, наричан по-нататък „мярката от 2005 г.“) от 22 декември 2005 г. (Gazetta ufficiale della Regione Sicilia, бр. 56 от 23 декември 2005 г., наричан по-нататък „Регионален закон № 19/2005“):

„За постигане на целите по член 1 от [Регионален закон № 12/1989], в съответствие с разпоредбите на член 134 от [la legge regionale della Sicilia n. 32 (Регионален закон на Сицилия № 32)] от 23 декември 2000 г., се разрешават разходи в размер на 20 млн. евро за плащане на сумите, дължими от местните здравни служби в Сицилия на собствениците на животни, унищожени поради заразяване с широко разпространени инфекциозни заболявания в периода от 2000 г. до 2006 г., както и за плащане на възнагражденията за същите години на свободно практикуващите ветеринарни лекари, участвали в дейностите по оздравяване. За целите на настоящия параграф се одобряват разходи в размер на 10 млн. евро за финансовата 2005 г. (основно бюджетно перо 10.3.1.3.2, глава 417702). За следващите финансови години се процедира в съответствие с член 3, параграф 2, подточка i) от Регионален закон № 10 от 27 април 1999 г. с последващите изменения и допълнения“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

16 AU сезира Tribunale di Catania (Районен съд, Катания, Италия) с искане ASPC да бъде осъдено да му заплати сумата от 11 930,08 EUR като обезщетение, предвидено в член 1 от Регионален закон № 12/1989. Това обезщетение се финансира в съответствие с член 25, параграф 16 от Регионален закон № 19/2005 в полза на земеделските производители в сектора на животновъдството, принудени да унищожат животни, заразени с инфекциозни заболявания (наричано по-нататък „разглежданото в главното производство обезщетение“). С определение № 81/08 посоченият съд уважава това искане.

17 ASPC обаче иска и постига отмяната на това определение с решение, постановено от същия съд.

18 С решение от 24 юли 2013 г. Corte d’appello di Catania (Апелативен съд, Катания, Италия) уважава подадената от AU въззивна жалба и изменя това решение.

19 Този съд отхвърля довода на ASPC, че предвидената в член 25, параграф 16 от Регионален закон № 19/2005 мярка (наричана по-нататък „мярката от 2005 г.“) представлява държавна помощ, която не може да бъде приведена в действие, докато Комисията не я обяви за съвместима с вътрешния пазар.

20 Посоченият съд отбелязва, че с Решение от 11 декември 2002 г. относно държавни помощи NN 37/98 (ex N 808/97) и NN 138/02 — Италия, Сицилия — Помощ вследствие на епизоотични заболявания: член 11 от Регионален закон № 40/1997 „Изменения в бюджета на региона и в бюджета на Държавната агенция по горите за финансовата 1997 г. — Изменение на член 49 от Регионален закон № 30/1997“ (помощ NN 37/98) и на член 7 от Регионален закон № 22/1999, „Спешни мерки в селскостопанския сектор“ (помощ NN 138/02) [C(2002) 4786] (наричано по-нататък „решението от 2002 г.“) Комисията вече е разрешила като съвместима с вътрешния пазар мярка на държавна помощ разпоредбите на регионалните закони, на основание на които до 1997 г. се финансира разглежданото в главното производство обезщетение, а именно член 11 от Регионален закон № 40/1997 и член 7 от Регионален закон № 22/1999 (наричани по-нататък „мерките от 1997 г. и от 1999 г.“). Corte d’appello di Catania (Апелативен съд, Катания) приема, че направената от Комисията констатация в решението от 2002 г., че мерките от 1997 г. и от 1999 г. са съвместими с вътрешния пазар, простира действието си по отношение на мярката от 2005 г., с която също се финансира това обезщетение.

21 Сезирана с жалба на ASPC срещу решението на Corte d’appello di Catania (Апелативен съд, Катания), запитващата юрисдикция, т.е. Corte suprema di cassazione (Върховен касационен съд, Италия), иска да установи дали мярката от 2005 г. представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС и ако това е така, дали тази мярка е съвместима с членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС.

22 При тези обстоятелства Corte suprema di cassazione (Върховен касационен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Следва ли да се приеме, с оглед на [членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС] и на „Насоките на Общността за държавните помощи в селскостопанския сектор“ [(ОВ C 28, 2000 г., стр. 2)], че разпоредбите на член 25, параграф 16 от [Регионален закон № 19/2005] — доколкото предвиждат, че „за постигане на целите по член 1 от [Регионален закон № 12/1989], в съответствие с разпоредбите на член 134 от Регионален закон № 32 от 23 декември 2000 г., се одобряват разходи в размер на 20 млн. евро за плащане на сумите, дължими от [местните здравни служби] в Сицилия на собствениците на унищожени животни поради заразяване с широко разпространени инфекциозни заболявания в периода от 2000 г. до 2006 г., както и за плащане на възнагражденията за същите години на свободно практикуващите ветеринарни лекари, участвали в дейностите по оздравяване. За целите на настоящия параграф се

одобряват разходи в размер на 10 млн. евро за финансовата 2005 г. [основно бюджетно перо 10.3.1.3.2, глава 417702]. За следващите финансови години се процедира в съответствие с член 3, параграф 2, подточка i) от Регионален закон № 10 от 27 април 1999 г. с последващите изменения и допълнения“ — представляват държавна помощ, която, като поставя в по-благоприятно положение определени предприятия или определени производства, нарушава или заплашва да наруши конкуренцията?

2) Макар да е възможно разпоредбите на член 25, параграф 16 от [Регионален закон № 19/2005] […] по принцип да представляват държавна помощ, която, като поставя в по-благоприятно положение определени предприятия или определени производства, нарушава или заплашва да наруши конкуренцията, може ли все пак да се приеме, че тези разпоредби са в съответствие с [членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС], като се вземат предвид мотивите, въз основа на които [Комисията] е приела в [Решението от 2002 г.], че тъй като са изпълнени условията, предвидени в „Насоките на Общността за държавните помощи в селскостопанския сектор“, разпоредбите с подобно съдържание на член 11 от [Регионален закон № 40/1997] и член 7 от [Регионален закон № 22/1999] са съвместими с членове [107 ДФЕС и 108 ДФЕС]?“.

Производството пред Съда

23 Поради опасностите, свързани с пандемията от коронавирус, насроченото за 30 април 2020 г. съдебно заседание е отменено.

24 Ето защо с решение от 6 април 2020 г. предварително изпратените на страните въпроси, на които да се предостави отговор в съдебното заседание, са преобразувани във въпроси, на които да се отговори писмено, и отправени до заинтересованите субекти по член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз. Освен това посредством процесуалните организационни действия, предвидени в член 62, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда, от Италианската република е поискано да отговори на допълнителни въпроси.

25 ASPC, италианското правителство и Комисията отговарят на тези въпроси в определения от Съда срок.

По преюдициалните въпроси

По втория въпрос

26 Във връзка с втория въпрос, който следва да се разгледа на първо място, в писменото си становище Комисията припомня, че преценката на съвместимостта на мерките за помощ с вътрешния пазар е от нейната изключителна компетентност, упражнявана под контрола на юрисдикциите на Съюза, и счита, че поради това този въпрос, който се отнася до съвместимостта на мярката от 2005 г. с член 107, параграфи 2 и 3 ДФЕС, трябва да се обяви за недопустим.

27 В това отношение следва да се отбележи, че в посочения въпрос запитващата юрисдикция се позовава и на решението от 2002 г., с което Комисията разрешава мерки, които могат да се приравнят на мярката от 2005 г. Освен това самата запитваща юрисдикция признава, че националният съд не е компетентен да се произнесе по съвместимостта на разглежданото в главното производство обезщетение с вътрешния пазар.

28 Националният съд обаче трябва да следи за опазването, до окончателното решение на Комисията, на правата на правните субекти при евентуално неизпълнение от страна на държавните органи на задълженията, посочени в член 108, параграф 3 ДФЕС. Когато правните субекти се позовават на подобно неизпълнение и то бъде констатирано от националните юрисдикции, те трябва да изведат всички последици от него съгласно националното си право, без обаче решенията им да предполагат преценка на съвместимостта на помощите с вътрешния пазар, която преценка е от изключителната компетентността на Комисията, под контрола на Съда (решение от 2 май 2019 г., A-Fonds, C-598/17, EU:C:2019:352, т. 46). В този контекст може да се наложи националният съд да поиска от Съда на основание член 267 ДФЕС насоките за тълкуване на правото на Съюза, които са му необходими за решаването на спора, с който е сезиран.

29 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 108, параграф 3 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че за въведена от държава членка мярка, предназначена да финансира в продължение на период от няколко години и в размер на 20 милиона евро, от една страна, обезщетение в полза на животновъди, които са били принудени да унищожат заразени с инфекциозни заболявания животни, и от друга страна, възнагражденията, дължими на ветеринарните лекари на свободна практика, участвали в мерките за оздравяване, трябва да се приложи предвидената в посочената разпоредба процедура за предварителен контрол, включително и в хипотезата, в която Комисията е разрешила сходни мерки.

30 В това отношение в самото начало следва да се припомни, че член 108 ДФЕС въвежда различни процедури в зависимост от обстоятелството дали държавните помощи са съществуващи, или нови. Докато член 108, параграф 1 ДФЕС допуска съществуващите помощи да бъдат приведени в действие, доколкото Комисията не е установила несъвместимостта им с вътрешния пазар, член 108, параграф 3 ДФЕС задължава Комисията да бъде уведомявана своевременно за плановете за предоставяне на нови помощи или за изменение на съществуващи помощи, като те не могат да бъдат приведени в действие преди процедурата по разследване да приключи с окончателно решение (вж. в този смисъл по-специално решение от 20 септември 2018 г., Carrefour Hypermarchés и др. (C-510/16, EU:C:2018:751, т. 25 и цитираната съдебна практика).

31 Ето защо следва да се провери дали разглежданата в главното производство мярка може да се квалифицира като „съществуваща помощ“.

32 Съгласно член 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 659/1999 понятието „съществуваща помощ“ обхваща „разрешена помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които са били разрешени от Комисията или от Съвета“, а съгласно член 1, буква в) от този регламент „нова помощ“ означава „всяка помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които не са съществуваща помощ, включително измененията на съществуваща помощ“.

33 В това отношение член 4, параграф 1, първо изречение от Регламент № 794/2004 предвижда, че „за целите на член 1, буква в) от [Регламент № 659/1999] промяна на съществуваща помощ означава всякакво изменение, различно от промени от чисто формален или административен характер, което не оказва влияние върху оценката на съвместимостта на мярката за помощ с [вътрешния] пазар“.

34 В случая е безспорно, че мерките от 1997 г. и от 1999 г., които имат за цел да финансират разглежданото в главното производство обезщетение и за тази цел разрешават съответно разходи в размер на 16 милиарда ITL (приблизително 8 263 310 EUR) и на 20 милиарда ITL (приблизително 10 329 138 EUR) за периода от 1993 г. до 1997 г., са били разрешени от Комисията с решението от 2002 г. Следователно, както отбелязва генералният адвокат в

точка 48 от заключението си, тези мерки представляват разрешена схема за помощи и следователно „съществуваща помощ“ по смисъла на член 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 659/1999.

35 Що се отнася до мярката от 2005 г., макар целта ѝ да съвпада с целта на мерките от 1997 г. и 1999 г., а именно рефинансиране на обезщетението, предвидено в член 1 от Регионален закон № 12/1989, както отбелязва генералният адвокат в точка 53 от заключението си, тя предвижда едновременно увеличаване с 20 милиона евро на бюджета, отпуснат за схемата за помощи, разрешена от Комисията с решението от 2002 г., и удължаване на периода на рефинансиране на обезщетението от 2000 г. до 2006 г.

36 Такива изменения в разрешената схема за помощи обаче не могат да се считат за промени от чисто формален или административен характер по смисъла на член 4, параграф 1, първо изречение от Регламент № 794/2004. Напротив, те представляват изменение на съществуваща помощ по смисъла на член 1, буква в) от Регламент № 659/1999.

37 Всъщност от практиката на Съда следва, че удължаването на срока на прилагане на одобрена по-рано схема за помощи, независимо дали е съчетано с увеличаване на отпуснатия за тази схема бюджет, създава нова помощ, различна от одобрената схема за помощи (вж. в този смисъл решения от 20 май 2010 г., Todaro Ninziatina & C., C-138/09, EU:C:2010:291, т. 46 и 47, от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет, C-111/10, EU:C:2013:785, т. 58, от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет, C-121/10, EU:C:2013:784, т. 59 и от 26 октомври 2016 г., DEI и Комисия/Alouminion tis Ellados, C-590/14 P, EU:C:2016:797, т. 50, 58 и 59).

38 Също така в член 4, параграф 2, буква б) от Регламент № 794/2004 сред измененията на съществуващи помощи, за които по принцип Комисията трябва да бъде уведомена с уведомление с опростена форма, е изброено „удължаване на срока на съществуваща разрешена схема за помощ до най-много шест години, независимо дали това става със или отделно от увеличението на бюджета ѝ“.

39 При тези условия мярка, предвиждаща едновременно удължаване от 2000 г. до 2006 г. на срока на разрешена схема за помощи и увеличение с 20 милиона евро на бюджета, отпуснат за тази схема, трябва да се счита за въвеждаща „нова помощ“ по смисъла на член 1, буква в) от Регламент № 659/1999.

40 Ето защо държава членка, която има намерение да въведе такава помощ, по принцип е длъжна да спази задължението предварително да уведоми Комисията за тази помощ и да не я привежда в действие, преди приложимата за нея процедура да приключи с окончателно решение, както е предвидено в член 108, параграф 3 ДФЕС.

41 Следва обаче да се разгледа дали, както изтъква италианското правителство в писменото си становище, мярката от 2005 г. може да бъде освободена от това задължение за уведомяване съгласно членове 3 и 26 от Регламент № 702/2014.

42 Регламент № 702/2014, който е приет в съответствие с член 108, параграф 4 ДФЕС, предвижда в член 3, че независимо от общото задължение за уведомяване за всяка мярка за предоставяне или изменение на „нова помощ“ по смисъла на член 108, параграф 3 ДФЕС, което е един от основните елементи на системата за контрол върху държавните помощи, държава членка може да се позове на освобождаването от това задължение по силата на посочения регламент, ако мярката за помощ, която е приела, или планираният от нея проект за помощ отговарят на предвидените в Регламента условия. Доколкото тези условия смекчават посоченото общо задължение, те подлежат на стриктно тълкуване. Обратно, за държавните помощи, които не попадат в приложното поле на Регламент № 702/2014, продължават да се прилагат

задълженията за уведомяване и за непривеждане в действие, предвидени в член 108, параграф 3 ДФЕС (вж. по аналогия решение от 5 март 2019 г., Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, т. 59, 60 и 86 и цитираната съдебна практика).

43 Що се отнася, на първо място, до приложимостта ratione temporis на Регламент № 702/2014 към спора в главното производство, член 51 от него, който се отнася до преходните разпоредби, предвижда в параграф 1, че този регламент се прилага за индивидуална помощ, предоставена преди датата на влизането му в сила, ако тя отговаря на всички определени в него условия, с изключение на членове 9 и 10.

44 Съгласно член 2, точка 12, буква б) от Регламент № 702/2014 понятието „индивидуална помощ“ по смисъла на този регламент включва по-специално всяка помощ, предоставена на индивидуален бенефициер въз основа на схема за помощ. Освен това съгласно определението в член 2, точка 29 от посочения регламент „дата на предоставяне на помощта“ означава датата, на която на бенефициера е предоставено законовото право за получаване на помощта съгласно приложимото национално законодателство.

45 Макар Регламент № 702/2014 да не съдържа определение на понятието „предоставена“, посочено в член 51, параграф 1 от него, от практиката на Съда следва, че помощта трябва да се счита за предоставена в момента, в който съгласно приложимата национална правна уредба получателят придобие правото да получи помощ, предоставена с държавни средства, като действителното прехвърляне на въпросните средства не е решаващо (вж. в този смисъл решения от 21 март 2013 г., Magdeburger Mühlenwerke, C-129/12, EU:C:2013:200, т. 40 и от 19 декември 2019 г., Arriva Italia и др., C-385/18, EU:C:2019:1121, т. 36).

46 От това следва, че „индивидуална помощ“ по смисъла на член 2, точка 12 от Регламент № 702/2014, отпусната преди 1 юли 2014 г. въз основа на схема за помощи като мярката от 2005 г., попада във времевия обхват на този регламент.

47 На второ място, що се отнася до условията, които Регламент № 702/2014 изисква да са спазени, за да се ползва освобождаването от общото задължение за уведомяване, от член 3 от посочения регламент следва, че за да бъдат освободени от това задължение индивидуалните помощи, предоставени по схеми за помощи, те трябва да отговарят на всички условия, предвидени в глава I от този регламент, както и на приложимите за съответната категория помощи специални условия, предвидени в глава III от посочения регламент.

48 Що се отнася до условията, предвидени в глава I от Регламент № 702/2014, член 4 от него установява прагове за брутния еквивалент на безвъзмездна помощ, над които този регламент не се прилага за индивидуалните помощи, а членове 5 и 6 от посочения регламент предвиждат, че предпоставки за прилагането му са прозрачността и стимулиращият ефект на помощта. Членове 7 и 8 от Регламент № 702/2014 се отнасят съответно до интензитета на помощта и допустимите разходи, както и до правилата за натрупване. Що се отнася до членове 9 и 10 от този регламент, които уреждат съответно публикуването и информацията, както и избягването на двойното публикуване, от член 51, параграф 1 от посочения регламент следва, че предвидените в посочените членове 9 и 10 условия трябва да бъдат изпълнени само доколкото става въпрос за помощ, която е различна от индивидуална помощ, предоставена преди влизането в сила на същия регламент.

49 По отношение на специалните условия, предвидени в глава III от Регламент № 702/2014, член 26 от него се отнася до помощ за разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните, както и за отстраняване и компенсиране на загубите, причинени от такива болести.

50 Съгласно член 26, параграф 1 от Регламент № 702/2014 помощта в полза на малките и средните предприятия, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, за разходите по предотвратяване и ликвидиране по-специално на болести по животните и помощта, предназначена да обезщети такива предприятия за загубите, причинени по-специално от тези болести по животните, са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 ДФЕС, когато отговарят на условията, определени в параграфи 2—13 от посочения член 26 и в глава I от Регламент № 702/2014. Сред тези условия член 26, параграф 6, втора алинея предвижда, че такава помощ трябва да бъде изплатена в срок от четири години, считано от датата на възникване на разхода или загубата, причинен(а) от болестта по животните.

51 Накрая, що се отнася до повдигнатия от Комисията въпрос в отговора ѝ на поставените от Съда въпроси дали претендираното от AU обезщетение на основание на мярката от 2005 г. представлява помощ de minimis по смисъла на Регламент № 1408/2013, влязъл в сила на 1 януари 2014 г., следва да се отбележи, че съгласно член 7, параграф 1 от този регламент, чийто текст е аналогичен на текста на член 51, параграф 1 от Регламент № 702/2014, Регламент № 1408/2013 се прилага за помощите, предоставени преди влизането му в сила, ако те отговарят на предвидените в него условия.

52 Освен това съгласно член 3, параграф 1 от този регламент се приема, че помощите не отговарят на всички критерии по член 107, параграф 1 ДФЕС и поради това са освободени от общото задължение за уведомяване по член 108, параграф 3 ДФЕС, ако те отговарят на условията, посочени в този регламент, сред които е и предвиденото в член 3, параграф 2 от същия регламент условие, посочено от генералния адвокат в точка 85 от неговото заключение, съгласно което общият размер на помощта de minimis, предоставяна от държава членка на едно и също предприятие, не може да надхвърля 15 000 EUR за период от три бюджетни години.

53 От изложените съображения следва, че член 108, параграф 3 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че за въведена от държава членка мярка, предназначена да финансира в продължение на период от няколко години и в размер на 20 милиона евро, от една страна, обезщетение в полза на животновъди, които са били принудени да унищожат заразени с инфекциозни заболявания животни, и от друга страна, възнагражденията, дължими на ветеринарните лекари на свободна практика, участвали в мерките за оздравяване, трябва да се приложи предвидената в посочената разпоредба процедура за предварителен контрол, когато за тази мярка няма решение за разрешение на Комисията, освен ако тя отговаря на условията, предвидени в Регламент № 702/2014, или на условията, предвидени в Регламент № 1408/2013.

По първия въпрос

54 Предвид отговора, предоставен на втория въпрос, първият въпрос не е необходимо да се разглежда.

По съдебните разноски

55 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

Член 108, параграф 3 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че за въведена от държава членка мярка, предназначена да финансира в продължение на период от няколко години и в размер на 20 милиона евро, от една страна, обезщетение в полза на животновъди, които са били принудени да унищожат заразени с инфекциозни заболявания животни, и от друга страна, възнагражденията, дължими на ветеринарните лекари на свободна практика, участвали в мерките за оздравяване, трябва да се приложи предвидената в посочената разпоредба процедура за предварителен контрол, когато за тази мярка няма решение за разрешение на Комисията, освен ако тя отговаря на условията, предвидени в Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 година относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 [ДФЕС], или на условията, предвидени в Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 [ДФЕС] към помощта de minimis в селскостопанския сектор.

Подписи